

Høringsinnspill Statsbudsjett 2023 fra Den norske jordmorforening

Den norske jordmorforening (Dnj) er landets største fagforening for jordmødre.

«Regjeringen er opptatt av å ta vare på og forberede fødselsomsorgen og vi trenger flere av dere» kunne vi høre statsminister Jonas Gahr Støre si i sin hilsen til norske jordmødre på den internasjonale jordmordagen den 5. mai i år. Dette fulgte helseminister Ingvild Kjerkol opp i samme hilsen og snakket om arbeidet med det helhetlige føde- og barseltilbudet som ifølge henne skal handle om bemanning, følgetjeneste og endret finansieringsmodell for tjenesten. Vi kan ikke se at noe av dette er gjenspeilet i forslaget til statsbudsjett 2023.

Jordmormangel i sykehus

Mangelen på jordmødre på sykehus er ikke nevnt i statsbudsjettet. Jordmormangelen i Norge er en varslet krise. Vi utdanner for få, og vi klarer ikke beholde jordmødre i sykehusene gjennom en lang yrkeskarriere. På sykehuset er det travle vakter, fødepopulasjonen er i endring og krever derfor tettere oppfølging, vi er underbemannet og kvinner skrives ut til eget hjem raskere enn noen gang.

Den norske jordmorforening etterspør derfor konkrete forslag til å sikre tilstrekkelig jordmorkapasitet på sykehusene. Vi foreslår følgende tiltak:

1. Lag nasjonale føringer for hvor mange jordmorstudenter hvert praksissted skal ta imot. Det kan ikke bare være opp til den enkelte fødeinstitusjon hvor mange studenter de kan ta imot. Vi må benytte den eksisterende utdanningskapasiteten maksimalt.
2. Innfør 5-årig enhetlig jordmorutdanning som et supplement til dagens ressurskrevende utdanningsmodell. Gi jordmorstudenter muligheten til å fokusere tidlig på jordmorfaget og bli lenge i yrket. I dag har jordmødre i Norge to autorisasjoner; vi er sykepleiere og jordmødre. Den norske jordmorforening mener at en 5-årig enhetlig jordmorutdanning vil sikre at jordmor har den omfattende og komplekse kunnskapen som er nødvendig for å ivareta kvinnehelse i et livsløpsperspektiv, og gjennom en slik modell vil jordmor kunne få brukt hele sitt kompetanseområde til beste for befolkningen.
3. Sats på kombinasjonsstillinger for jordmødre delt mellom helseforetak og kommune. På den måten vil en fremme en helhetlig tjeneste for familiene, og samtidig gi økt kontinuitet i tjenesten som kan være motiverende for jordmødre som ellers vurderer å slutte i yrket.

En svekket jordmortjeneste i kommunene

Regjeringen foreslår å videreføre 60 millioner kroner innenfor tilskuddsordningen for 2023, øremerket flere jordmorårsverk i kommunene. Vi er fornøyd med en fortsatt satsing på jordmødre i primærhelsetjenesten, men det må ytterligere midler til for å sikre en tilstrekkelig jordmortjeneste i hele landet. Eksempelvis er ikke hjemmebesøk av jordmødre etter fødsel en rettighetsfestet tjeneste. Det burde det være, og slik situasjonen er i dag er det familier som ikke mottar dette tilbudet til tross for rekordlav oppholdstid ved fødeinstitusjon etter fødsel. Kostra-tall viser at kun 53 prosent fikk hjemmebesøk av jordmor innen 3 døgn etter de kom hjem fra sykehuset i 2021. Det er en positiv endring fra 2020, men det er ikke tilstrekkelig og heller ikke realisering av et tilbud kommunene er anbefalt å gi til alle. **Den norske jordmorforening etterlyser at hjemmebesøk av jordmor etter fødsel rettighetsfestes for alle nybakte familier.**

Det holder ikke at regjeringen vil utrede behovet videre, eller kommer tilbake til tematikken i forbindelse med arbeidet med Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Under post 72 Jordmorhjelp foreslås det at det innvilges 85 000 000 til jordmorhjelp i årets statsbudsjett. Disse midlene skal

dekke utgifter til svangerskapskonsultasjoner av jordmor og utgifter til jordmorhjelp utenfor institusjon og hjemmebesøk etter fødsel. I saldert budsjett for 2022 var utgiftene til dette 86 224 000. Dette innebærer at årets statsbudsjett i realiteten foreslår en reduksjon i bevilgede midler. Blant annet er det behov for å sikre at alle gravide og fødende som har behov for akutt helsehjelp utenfor sykehus får følgetjeneste med jordmor. I årets budsjett kan vi lese at *Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste responstider for ambulansetjenesten og sette en standard for kompetanse og akuttmedisinsk utstyr i ambulansebilene og på ambulansebasene*. Den norske jordmorforening mener følgetjeneste med jordmor burde være en del av standarden for nødvendig kompetanse innen ambulansetjenesten i Norge

En svekket barselomsorg

Når det gjelder barsel og psykisk helse etterlyser Den norske jordmorforening en konkret plan for forebygging og behandling av fødselsdepresjon. Videre må vi sikre at kvinner får ha med seg ledsager gjennom graviditet og fødsel, og opprette et behandlingssenter for alvorlig fødselsdepresjon der mor kan komme og få oppfølging sammen med sitt barn.

Oppsummering

Oppsummert ber vi regjeringen inkludere følgende poeng i sitt videre arbeid med statsbudsjettet:

1. Vi etterspør konkrete forslag til hvordan en skal sikre tilstrekkelig jordmorkapasitet på sykehusene.
2. Vi etterlyser at hjemmebesøk av jordmor etter fødsel rettighetsfestes for alle nybakte familier og at post 72 jordmorhjelp økes tilsvarende.
3. Vi mener følgetjeneste med jordmor burde være en del av standarden for nødvendig kompetanse innen ambulansetjenesten i Norge
4. Vi etterlyser en konkret plan for forebygging og behandling av fødselsdepresjon.